

Waar gaat het mis met de levendbarende hagedis?

De ooit zo algemene levendbarende hagedis kent een sterke achteruitgang in Nederland, maar ook in andere delen van Europa. Wat hiervan de oorzaak is, is onbekend. RAVON vraagt daarom uw hulp om dit te onderzoeken.

Achteruitgang

Van alle landreptielen op aarde heeft de levendbarende hagedis het grootste verspreidingsgebied. In Nederland komt de soort voor in vrijwel alle zandige, lemige en lössregio's. Helaas gaat de soort al jaren achteruit in aantal. Sinds de start van de monitoring (NEM) in 1994 is de soort met circa 60% afgenomen. RAVON, Stichting Bargerveen en de Universiteit Gent slaan de handen ineen om de mogelijke oorzaak of oorzaken te achterhalen.

Habitatkwaliteit

Niet alleen voor de levendbarende hagedis, maar voor alle Nederlandse amfibieën en reptielen is de kwaliteit van het leefgebied over het algemeen niet optimaal. Door versnippering van gebieden, verdroging en overbegrazing worden leefgebieden aangetast. In de verbetering van beheer ligt een belangrijke sleutel voor het herstel van de soort. Alleen, we zien ook achteruitgang in gebieden die qua kwaliteit voldoende goed lijken.

Voedselkwaliteit?

Door verzuring en vermessing is de kwaliteit van bodems in de veelal voedselarme leefgebieden van hagedissen sterk in kwaliteit achteruitgegaan. Daardoor kan ook het prooi-aanbod sterk veranderd zijn; denk aan de enorme afname van insecten. Ook de voedselkwaliteit kan aan verandering onderhevig zijn. Dit kan hoger in de voedselketen doorwerken, zoals de reptielen.

Ziektes?

Is er een ziekte in het spel die fungeert als sluipmoordenaar voor de levendbarende hagedis? We weten het niet. Bij amfibieën spelen ziektes een grote rol in de achteruitgang van soorten en

Levendbarende hagedis. (Foto: Jelger Herder)

het verloren gaan van populaties. En ook bij reptielen kunnen ziektes, zoals bijvoorbeeld 'Snake Fungal Disease' bijdragen aan hun achteruitgang.

Uw bijdrage

Wat er precies bij de levendbarende hagedis aan de hand is, willen we graag onderzoeken. We hebben voor dit onderzoek uit het hele verspreidingsgebied dode dieren nodig. We vragen uw hulp bij het verzamelen hiervan.

We vragen of u altijd gewapend met diepvrieszakjes op pad wilt gaan en dode hagedissen wilt meenemen. We zijn naast levendbarende hagedissen ook geïnteresseerd in dode zandhagedissen, die in vergelijkbare habitats leven, maar juist een toename laten zien in de monitoring. We zijn op zoek naar nog behoorlijk intacte en redelijk verse exemplaren. U kunt dode gevonden hagedissen bewaren in tenminste 70% ethanol (te koop bij iedere drogist) of ingevroren. Als u een dode hagedis hebt verzameld, neem dan altijd contact op met het secretariaat van RAVON (kantoor@ravon.nl). We machtigen u dan om dode hagedissen tijdelijk, legaal in uw bezit te hebben. En we regelen dan ook dat de lijkjes bij u worden opgehaald.

Annemarieke Spitzen & Jeroen van Delft, RAVON en Joost Vogels, Stichting Bargerveen

Eerste adders Dwingelderveld 2018

15 maart 2018 trof Hero Moorlag 7 addermannen aan bij de radiotelescoop in het gebied, een bekend winterverblijf van adders. Na 14.00 uur lagen er nog drie. Hero heeft ook een filmpje gemaakt en op YouTube vrijgegeven.

De link is: <https://youtu.be/mTko7itP5wl>